

Panun rakinoita

"Rapakon takaa". Osviittoja
oululaisille.

Selailin helmik. 12 päivän New Yorkin Uutisia ja löysin siitä palstän, jonka otsikkona olivat sanat "Montreal, Que". Se sisälsi M:n P. Mikaelin Suom. Luth. seurakunnan uutisia, jotka oli N. Y. Uutisille lähettänyt pastori J. Yrttimaa, ja siellä vilahti kirkkoneuvoston jäsenten joukossa mm. nimi mr. H. J. B r a x e n.

Nyt sattuu niin mukavasti, että minä olen kirjeenvaihdossa tämän mr. Braxenin kanssa. Hauska todeta, että tämä uusi kirjeenvaihtoverini on näin luottamusta nauttiva seurakuntansa jäsen, hän ei vielä ole ehtinyt paljoakaan itsestään kertoa, mutta sitä enemmän jo suomalaisten ja pohjois-suomalaisten erityisesti, sikäläisistä oloista. Hjalmar Braxen on nimittäin vanhoja entisiä oululaisia, merikapteeni John B:n poika, joka kai jo 1919 ensimmäisen kerran matkusti "rapakon taan". Yksityiskirjeessään, jonka hyväksikäyttöä pet. paltallani hän toivottavasti ei pane pahakseen, mainitsee hän, että hänellä täällä ei ole enää ketään tuttavii, luultavasti vain eräs vanha tati Vanhainkodissa (?), mutta tämänkään nimeä hän ei mainitse. Nimimerkin perheen hän muistaa, vaikka esim. allekirjoittaneen muisti ei riitä, koska vain runoilijat tavallisesti muistavat yleisemmin niin varhaisen nuoruuden asioita. — Vuodesta 1927 lähtien on Braxen asunut Montrealissa ja tuntee siis aika hyvin sikäläiset olosuhteet. Tuntuu kuitenkin siltä, että hieman niinkuin ulkomailla sitä on ihminen vieiä noinkin pitkän kotimaasta poissaolon jälkeen, eikä ihmekään, onhan se päinvastoin ihmisluonnon mukaista. Elämä on siinä maassa työtä, vain kovaa työtä ja suomalaisille, muukalaisina, varsinkin. Suomalaisia on siellä n. 500, joista sentään melkoinen osa on säilyttänyt suomalaisen mielenlaatunsa. Yhdyssteenä ovat suomalainen seurakunta ja suomalainen seura, joka juuri täytti 20 vuotta. Sen työ kulkee kajt jossain määrin nuorisoseurain merkeissä ja kun huvitellaan niin nuori väki tanssii uudenaikaisesti, mutta vanhempi väki painelee polkkaa, että palkit jymisee. Ohjelma sisältää tavallisesti puheita, runoja, laulua, soittoa ja yleensä jonkun näytelmäkappaleen, mikä kaikki esitetään kotoisin voimin. Kirje on kirjoitettu helmik. 19 p:nä ja seuraavana päivänä on ollut pohjalaisilla kokouksensa, jossa he ovat päättäneet cman juhlan järjestämisestä. He ovatkin viimeisten 15 vuoden aikana pitäneet

vuosittain kaksipäiväiset juhlat. Lauan-taisin on tavallisesti ollut ohjelma, sunnuntai-iltana päivällinen ja näytelmä. Ja pienelle joukolle on kyllä hommaa riittänyt. Viime vuosina varsinkin sitä hommaa on riittänyt, kun on lähetetty paketteja. Kirjoittaja mainitseekin leikillään, että siitä langasta, jonka hänkin talkoissa on pakettien ympärille kiertänyt, vetäisi vaikka pyykkinarun Montrealista Liverpooliin. Lukemattomat suomalaiset, varsinkin puutteessa olleet leski- ja orpolapsiperheet ym. sodasta nimenomaan kärsineet, tietävät ikuisesti antaa arvon kaukana olevien heimoveljiensä hyväntahtoisuudelle ja auttamis-halulle.

Hj. Braxen on aito oululainen siinä, että hän lämpimällä harrastuksella vieläkin seuraa kotikaupunkinsa asioita. Mitä sanotte hänen ehdotuksestaan, jonnekalaista ei ainakaan vielä tässä kaupungissa ole kehitetty ainakaan lähellekään toteuttamispistettä. Hän nim. muistelee tuota Mattilan maitokauppaa vastapäätä entistä kouluun, meidän muistamaamme mellanskolaa. Mattilan talon hänen mielestään pitäisi saada osakseen suurempi huomio, toisin sanoen "joka tapauksessa voisi talon seinälle asettaa taulu, johon on esimerkiksi kirjoitettu talon historia j.n.e.", lainatakseni kirjoittajan omia sanoja. Oikein, pannaanpa asia hautomaan, mutta ei vihreän veran alle.

Edelleen kirjoittaja huomauttaa noista tulvaveden merkintäviivoista, "korkeuskäyristä", tuolla rannan puolessa. Pelkkä viiva ei sano mitään, mutta kun siinäkin olisi taulu, joka asian selvittäisi, niin se olisi toista. Tarvittaisiin varmaan vinkki Amerikasta, ennenkuin nämä saadaan toimeksi, kuten me valitettavasti (ja onneksi niinkin) olemme saaneet viitteen muihin äskeisiin muistotauluihin Helsingistä.

Muutakin muutteempaa olisi tuossa yhdessä ja samassa lentopostikirjeessä, mutta asia kerrallaan. Palataan vielä asioihin. Kyllä se vain lehtimiestä piristää saada olla kirjeenvaihdossa muuallekin maailmaan.

P a n u.